

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, Sofie Östlund

Sammanträdesdatum
2025-08-28

Beteckning
Dnr: 25RS5134

Region Sörmland

Er beteckning:

Svar på remiss – Strategi för storregional kollektivtrafik, Region Sörmland

Region Örebro län välkomnar initiativet till en gemensam storregional strategi för kollektivtrafiken. En stärkt samverkan och långsiktig riktning är avgörande för att kollektivtrafiken ska kunna bidra till en mer hållbar, tillgänglig och integrerad samhällsutveckling.

Samtidigt vill Region Örebro län lyfta några övergripande perspektiv som förtjänar ytterligare analys och reflektion i det fortsatta arbetet. Ambitionen är att bidra till en strategi som vågar ifrågasätta invanda tankemodeller och belysa alternativa lösningar.

Nobelbanan – en strategisk länk med földeffekter för hela regionen

I många aspekter kommer Sörmland vara en funktionell länk till stråket Stockholm- Oslo, med Nobelbanan.

Örebro blir en allt mer betydande regional nod för Sörmland, vilket region Sörmland lyfter i strategin. Med förbättrad tillgänglighet finns potential att bidra till regionens utveckling genom ökad systemeffektivitet och stärkt arbetsmarknadsintegration. Stråket mellan Örebro och Sörmland utgör en viktig del i det storregionala kollektivtrafiknätet och kan skapa positiva effekter för hela östra Mellansverige.

I strategin nämns Nobelbanan främst i ett långsiktigt 2070-perspektiv. Region Örebro län föreslår att banan även lyfts fram i 2050-perspektivet, för att möjliggöra samordning och fånga upp fler möjligheter till storregional nytta.

Digital infrastruktur – från stödfunktion till strategisk komponent

Region Örebro län ser positivt på att digital infrastruktur lyfts fram som ett insatsområde i strategin. Samtidigt vill Region Örebro län uppmuntra till ett bredare perspektiv, där digital infrastruktur inte enbart betraktas som ett stöd till trafiken, utan som en strategisk komponent som kan utveckla och optimera kollektivtrafiksystemet i grunden.

Det finns redan idag stora mängder data om trafikflöden, kapacitet och störningar. Om denna data användes mer systematiskt, exempelvis genom realtidsanalys av tåg, spår, växlar och omgivning, skulle det vara möjligt att förutse störningar innan de inträffar och planera investeringar utifrån faktisk kapacitetsanvändning. Med ett sådant angreppssätt blir digital infrastruktur inte ett komplement till transportsystemet, utan dess intelligens.

Region Örebro län ser gärna att frågan om digital infrastruktur och datadriven trafikstyrning lyfts som ett område för fortsatt samverkan mellan regioner, Trafikverket och andra berörda aktörer. Genom att arbeta tillsammans kan förutsättningar för ett mer proaktivt, robust och användarorienterat kollektivtrafiksystem skapas.

Bättre tillgänglighet eller fler tåg? – behov av reflektion kring trafikens funktion

I strategin uttrycks viljan att förlänga tågtrafiken på Sörmlandspilen, från Hallsberg till Örebro. Region Örebro län uppskattar att Örebro lyfts fram som en del av det storregionala systemet och delar ambitionen att stärka de funktionella transportsambanden i östra Mellansverige.

Region Örebro län vill uppmuntra till fördjupad dialog och samarbete om tillgänglighet. Att förlänga Sörmlandspilen till Örebro är inte nödvändigtvis detsamma som att förbättra tillgängligheten mellan Sörmland och Örebro län. För resenären handlar tillgänglighet ofta om att kunna resa tryggt, enkelt och förutsägbart. Inte bara om att slippa byta tåg, utan om att veta att bytet fungerar.

Byten i kollektivtrafiken skapar oro. Förseningar, och oro för förseningar skapar osäkerhet och påverka hela reskedjan. Här finns en tydlig koppling till tidigare avsnittet Region Örebro län lyft i remissvaret; digital infrastruktur. Med bättre användning av data och realtidsinformation kan Region Sörmland och Region Örebro län gemensamt påverka andra aktörer och skapa lösningar som minskar osäkerheten för byten, och samtidigt skapa bättre tillgänglighet.

Region Örebro län ser därför ett värde i att fokusera på hur tillgängligheten kan förbättras på systemnivå och föreslår att framtida analyser med datadrivna metoder, såsom realtidsmodellering och simulering av trafikflöden, för att identifiera vilka trafiklösningar som ger bäst tillgänglighetseffekt.

Ekonomi och kapacitet

Region Örebro län vill även lyfta in ekonomiska och kapacitetsmässiga dimensioner av strategins förslag om förlängd tågtrafik till Örebro.

Sträckan mellan Örebro och Hallsberg kan ses som en getingmidja i järnvägssystemet, där stora godsflöden sammanfaller med flera tåglinjer inom persontrafiken. Ett förslag om att förlänga Sörmlandspilen till Örebro behöver därför ställas mot förutsättningarna att säkerställa en god tillgänglighet med övriga tåglinjer som tangerar sträckan; mot Mjölby, mot Skövde/Göteborg samt mot Mariestad.

Region Örebro län är också en delfinansiär av alla regionalstågslinjer som trafikerar Hallsberg-Örebro. En förlängning av tåglinjen kan innebära ökade kostnader för Region Örebro län alternativt att annan trafik behöver prioriteras ner.

Detta understryker behovet av tillgänglig och pålitlig regional kollektivtrafik, men också att resurserna måste användas där de gör mest nytta. Mot denna bakgrund vill Region Örebro län uppmuntra till att strategin fokuserar på funktionell tillgänglighet snarare än fler tågavgångar.

Transparens i planeringsunderlaget

Avslutningsvis vill Region Örebro län lyfta vikten av ökad transparens kring de modeller, antaganden och målbilder som strategin vilar på.

En tydligare redovisning av ingångsvärden skulle underlätta förståelsen och skapa bättre förutsättningar för insyn och gemensam analys. Det stärker möjligheten till en bredare förankring av de vägval som görs, och minskar risken för missförstånd eller feltolkningar i kommande planeringsskeden.

Region Örebro län ser fram emot det fortsatta arbetet med strategin och välkomnar möjligheten till fortsatt dialog.

För Region Örebro län

Nina Höijer